

ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИКИ МАГІСТРІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Подання характеристика актуальних проблем, которые проявляются во время организации практики магистров социальной сферы. Представлено несколько путей преодоления отмеченных вопросов, которые будут способствовать усовершенствованию ее организации и проведения средствами инновационных технологий.

Інтеграційні процеси в системі вищої освіти зумовлюють необхідність переосмислення теоретико-практичних засад професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери. У цих умовах підвищення рівня практичної підготовки виступає передумовою успішного виконання майбутньої професійної діяльності. Оскільки особливого значення набуває в системі багаторівневої підготовці освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр», зокрема зі спеціальності «соціальна робота», то необхідно здійснити пошук нових та ефективних організаційних форм практики.

Проблемам професійно-практичної підготовки студентів в системі вищої освіти завжди приділялась належна увага, особливо при дослідженні проблем підготовки майбутніх учителів (Ю.К.Бабанський, В.І.Бондар, С.У.Гончаренко, Н.В.Кузьміна, Ю.М.Кулюткін, Н.Г.Ничкало, Н.Ф.Талізін та ін.). Останнім часом практична підготовка майбутніх соціальних працівників та соціальних педагогів досліджувалася у таких аспектах як: поєднання теорії та практики в професійній підготовці (М.А.Галагузова, А.Й.Капська, Г.М.Лактіонова, О.Г.Карпенко, Є.І.Мигович та ін.); організація різних видів практики (О.Г.Карпенко, Л.Г.Коваль, Ю.Р.Мацкевич, Л.І.Міщик та ін.), формування професійних умінь (В.Н.Багрій, З.З.Фалинська та ін.). Разом з тим, саме практична підготовка магістрів як майбутніх фахівців соціальної сфери потребує значної модифікації щодо напрямів належної організації.

Актуальність означеної проблеми зумовлена й тим, що розширення функцій професійної діяльності магістра соціальної сфери як фахівця, як викладача та як науковця-дослідника вимагає пошуку нової моделі професійно-практичної підготовки та технології її організації та контролю.

На сьогоднішній день, як показує досвід професійної підготовки соціальних працівників в умовах педагогічних університетів (зокрема НПУ імені М.П.Драгоманова), дієвою та ефективною вважається структурно-функціональна модель практики (О.Г.Карпенко), де визначено вид соціальної дії, сфера дії для кожного року навчання (бакалаврат і магістратура) та послідовність і види практик: ознайомлювальна, технологічна, стажерська, професійно-управлінська, виробнича, переддипломна. Базуючись на методологічних та нормативних позиціях Державного галузевого стандарту спеціальності "Соціальна робота", були визначені основні професійні функції, які повинен реалізовувати у своїй роботі соціальний працівник [1]:

- діагностична,
- прогностична,
- організаційна,
- комунікативна,
- посередницька,
- попереджувально-профілактична,
- охоронно-захисна,
- допомоги і підтримки (або соціально-терапевтична),
- медико-гігієнічна,
- аналітико-оцінювальна.

Відповідно до цього в означеній моделі практики майбутніх фахівців соціальної сфери було представлено [1]:

а) основні елементи моделі практики;

б) її структура як єдність стійких системоутворювальних ієрархічних взаємозв'язків між цими елементами і різними її рівнями;

в) функції окремих складових моделі, які у сукупності забезпечують цілісність практичної підготовки.

При цьому основна увага зверталась на формування у діяльності студентів основних видів професійних умінь. Серед них визначені наступні вміння: практичної роботи з клієнтом, дослідницької та управлінської роботи [1]. Розподіл студентів за базами практики відбувалося відповідно до пропозиції МОН (Лист про практичну підготовку студентів від 18.02.2009р.).

Тому, в першу чергу були залучені такі бази практики, які:

- є базами наскрізної практики;
- є базами можливого працевлаштування студентів випускного курсу;
- є базами абсолютної орієнтації на обрану тему магістерської роботи;
- є базами правозахисного напрямку певних категорій населення.

Вивчення проблеми організації практичної підготовки магістрів соціальної сфери показало, що назріла необхідність у переосмисленні її змісту та напрямів з урахуванням нових вимог (перехід до 2-річних навчальних планів), зокрема – упровадження наступних видів практики:

- професійний рівень підготовки магістрів соціальної сфери:
 1. виробнича практика;
 2. переддипломна практика.
- науково-дослідний рівень підготовки магістрів соціальної сфери:
 1. науково-дослідна практика.
 2. науково-педагогічна практика.
 3. переддипломна практика.

Новий підхід до організації і змісту педагогічної практики базується на принципових положеннях: інноваційна спрямованість, зв'язок з теоретичними дисциплінами, розвиток професійного мислення, опора на інноваційний досвід соціальної

професійної діяльності. Практика науково-дослідного рівня підготовки магістрів соціальної сфери виконує роль основи, яка дає змогу підготувати магістра до складної діяльності як фахівця, так і викладача та науковця-дослідника.

Методика організації різних видів практики магістрів майбутніх соціальних працівників повинна ґрунтуватися на відповідності між змістом практичної підготовки та функціональними компонентами професійно-практичної діяльності майбутнього фахівця. До її змісту мають бути включені як традиційні змістові (методичні рекомендації керівникам практик у формі методичного супроводу та вказівки для студентів-практикантів щодо проходження практики на відміну від формальних прав і обов'язків вказаних суб'єктів згідно з існуючим нормативно-методичним забезпеченням практики), так й інноваційні змістові (компетентісно орієнтовані завдання для кожного виду практики: науково-дослідна практика, науково-педагогічна практика, переддипломна практика. Саме впровадження системи інтегрованих компетентісно орієнтованих завдань для кожного виду практики сприятиме не тільки підвищенню ефективності навчання магістрів, а й забезпечить узгодженість між теоретичним і практичним навчанням, що саме й передбачає інтегрована програма практик.

Інтегрована програма практики магістрів повинна відображати вимоги до компетентісно орієнтованих завдань за рівнями зростаючої складності для різних видів практик. Їх зміст бажано подавати у вигляді алгоритму, що забезпечує неперервність виконання. Як приклад для здійснення такого принципу відбору інформації для компетентісно орієнтованих завдань, пропонуємо методику соціального проектування з урахуванням відповідної класифікації соціальних проектів. Так, за критерієм визначення соціальних проблем, що характерні для соціокультурної сфери, сфери життєдіяльності, особистісної сфери соціальні проекти можуть бути такі [2]:

- *соціальні проекти (програми)* – узагальнене спрямування на розв'язування низки соціальних проблем та соціально-педагогічних завдань або орієнтування на розв'язання специфічних проблем конкретної групи соціально незахищеного населення. Найчастіше реалізуються громадськими об'єднаннями;

- *оздоровчі програми* – фізкультурно-оздоровче спрямування на забезпечення додаткових умов фізичного й психічного благополуччя та самостійного забезпечення нормальної життєдіяльності. Реалізуються найчастіше в умовах культурно-дозвільних закладів;

- *соціально-педагогічні (соціально-психологічні) проекти* – спрямовані на усунення соціально-психологічної неадаптованості та забезпечення вдосконалення духовного потенціалу особистості. Реалізація проектних рішень в організаційних та неорганізаційних формах самодіяльності, творчості, мистецтва.

- *освітні та профорієнтаційні проекти (програми)* – додаткове або компенсаційне спрямування на формування особистості, що прагне до максимальної реалізації інтелектуальних, емоційних та творчих можливостей в різних видах діяльності.

- *соціально-реабілітаційні проекти (програми)* – спрямовані на діагностику та корекцію соціальних та психологічних проблем різних груп клієнтів.

- *професійно-адаптаційні проекти (програми)* – спрямовані на створення умов повного самовираження особистості, реалізації творчого потенціалу клієнтів у різних видах діяльності, стратегічності поведінки.

- *професійно-компенсаційний проект (програма)* – спрямовані заміщення засобів розв'язання проблем, що пов'язано з відсутністю умов самореалізації особистості.

Виявлення специфічності застосування методу проектів щодо організації практичної діяльності майбутніх соціальних працівників має велике значення для вдосконалення та розкриття переваг і відмінностей в існуючих моделях професійної підготовки в закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Карпенко О. Г. Організація практики студентів за спеціальністю 0402 „Соціальна робота”: [методичні рекомендації] / Олена Георгіївна Карпенко. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2005. – 41 с.
2. Курбатов В.И., Курбатова О.В. Социальное проектирование: Учебное пособие. / В.И.Курбатов, О.В.Курбатова. – Ростов н/Д: Феникс, 2001. - 416 с.

УДК 378.016

Сушко О.С.

ПРО ПРИКЛАДНУ СПРЯМОВАНІСТЬ КУРСУ ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ ТА МАТЕМАТИЧНОЇ СТАТИСТИКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

В статті аналізуються поняття «прикладна» і «професійно орієнтована задача» в курсі «Теорія ймовірностей і математическа статистика», досліджуються методическє особенностє их использования с целью повышения качества подготовки специалистов экономических специальностей.

Вступ. Проблема засвоєння студентами різних спеціальностей основних понять теорії ймовірностей та математичної статистики останнім часом набуває особливої актуальності, оскільки на сьогодні цей напрям математики отримав чисельні застосування у різних галузях науки й виробництва, досягнення яких певною мірою завдячують саме швидкому розвитку теорії ймовірностей. Сьогодні неможливо вказати науку, яка тією чи іншою мірою для свого розвитку не використовувала сучасні методи теорії ймовірностей, які поряд з іншими стали потужним інструментом дослідження сучасної економіки. Так для кожного студента економічного напрямку освіти є обов'язковими вміння здійснювати початкову обробку статистичних даних, обчислювати середні величини, моду, медіану, робити графічне представлення економічних залежностей, що характеризують стан і роботу підприємств, фірм, заводів тощо. Цілком сформованими у майбутніх спеціалістів економічної галузі мають бути навички обчислення математичних сподівань, дисперсій, середньо квадратичних обчислень, оскільки від точності їх результатів будуть залежати